

RÖHRIG ESZTER

Szív a szívben

Egy külvárosi metrómegállónál szálltak ki. Korábban érkeztek, volt idejük körülnézni, enni valamit, megfigyelni az itt élők arckifejezését, a mindenfelé heverő szemetet. Bementek a La Petite Faim nevű lepukkant szendvicsezőbe, ahol kértek egy croque monsieur-t, még műanyag kést sem adtak hozzá. Eric káromkodni kezdett, erre a sötét szemű eladófiú riadtan hátrament, és egy rosszul elmosott, vizes-ragacsos kést hozott nekik. Szék nem volt, álltukban, fogukkal tépték széjjel az olvadt sajtos kenyeret. A szobrásznő hamarosan megérkezett éppen csak guruló autóján, hogy elvigye őket a műtermébe.

Elhagyott gyárépület elé kanyarodott, ügyesen kikerülte a kátyút és leparkolt egy kis platón, aztán teherlifttel mentek fel a harmadik emeletre, ahol hosszú folyosón egyforma nagyságú raktárhelyiségek sorakoztak. Beléptek az egyikbe, amelyet három művész bérelt. Egy fejtelten próbababa, egy satupad és mindenütt heverő, nyilván valamire való tárgyak áttekinthetetlen rendetlensége táruult eléjük. Clélia, a szobrásznő műterme az egyik ablak előtt volt. Éva nem tudott körülnézni, szemügre venni az apró részleteket, mert Clélia teát, fahéjas kekszet kínált a helyiség másik végében, az úgynevezett közösségi térben. Éva később nem emlékezett másra, csak egy régi fasámlí kifényesedett ülőkéjére és egy szövőszékhez hasonló állványra, amelyen méhviaszból oldott és dermesztett függöny volt átvetve. Ennek a függönynek a közepén hasadék lifeggett, kiégette a művész vagy magától repedt szét. Ez a hasíték nem csak a deflorációt juttatta Éva eszébe. Hosszan nézte a hiányt, a sebet, az ok és cél nélküli fájdalmat. Az ablaktól jobbra nyersszínű, talán egyenesen a bányából származó kőlapok támaszkodtak egymásnak. A betöredezett szélű kőlapon nyomtatott piros lóbetűkkel ez állt: „J'ai vidé mon coeur dans le tien”. Kiürítettem a szívem a tiédbe. Szívem a tiédbe ürítettem... Klasszikus vagy slágerszöveg? Később kereste mindenütt, de nem találta a forrását. Talán Clélia költötte... Utólag hiába írt, hiába kérdezett tőle bármit, Clélia nem válaszolt, mintha azt akarta volna ezzel mondani, hogy adtam, amit adtam, most már boldogulj egyedül...

Clélia Éva kezébe tett egy krétakövet, amely eredeti környezetéből kiszakítva még most is őrizte a magába szívott nedvességet. Hús volt és nyirkos, mint egy hulló, ennek ellenére krétaporos lett Éva keze, furcsállotta, hogy a kő egyszerre nedvszívó és porlóan adakozó.

Clélia most egy 15 centiméter hosszú, maga faragta favályút mutatott neki. A mélyedésekben a művész ujjbegyeire kiöntött méhviaszhéjak ültek bizonytalanul. Belsejükbe vörös gyanta volt öntve. A szobrásznő elmagyarázta, hogy a két anyag csak néhány pillanatig fogadja be egymást, és neki meg kellett találnia a gyanta gyenge pontját, azt a hőfokot, amikor lágyan folyik, ugyanakkor nem égeti ki a méhviasz héjat. A művész nem alkotó individuum többé, személye kiiktatódik, ő csak összekapcsolja a külön-külön létezőket, és ezáltal újabb jelentések, értelmezések tárulnak fel előttünk – gondolta Éva.

A hasadék, a nedves kő érintése... az elementáris, brutális egyszerűség olyan erővel ragadta magával Évát, hogy nem érezte a hideget. Nem érezte ezt a közhelyet. A művész szegény, műterme fűtetlen. Hirtelen rátámadt, testébe hatolt a rendetlen, rideg helyiség hidege. Eddig nem vett róla tudomást, de most annál inkább. A betonaljzatból felé kúszó jeges áramlat megragadta a talpát, a lábát, és elért az agyához az üzenet. Szólnia kellett, hogy itt egy percig sem maradhat tovább. Clélián bokazokni, vékony kockás nadrág és bogymintás, mogyoróbarna pulóver volt – ő nem

fázott, de gyorsan cselekedett, visszaültek a kocsiba és elhagyták a Philips cég egykori raktárépületét. Éva darukat, markolókat és más munkagépeket látott útközben, csak félfülle hallotta, hogy a szobrásznő kedvesét faggatja, ugyan hol lehet itt egy kávézó. Mindenütt a rombolás, a bontás és építés egyidejű jelenléte vette őket körül. A hajdani ipar- és raktárnegyed felismerhetetlenné vált ebben az átmeneti állapotban. Kiszálltak a kocsiból. Clélia a dallamos nevű Le Gambala felé lépdelt, látszott, hogy még nem járt itt, talán azon gondolkodott, hogy ki tudnak-e fizetni egy kávé. Az is lehet, hogy a betonból és üvegből épült irodák, munkahelyek és lakóházak puritán eleganciája nyomasztotta. Fenyegető személytelenség áradt szét a környéken. A Le Gambala thai étterem volt az Ourcq-csatorna partján. A víz rezzenéstelen ezüstje megnyugtatta Évát. Beléptek az üvegfalú étterembe. Február tizennegyedik volt, délután és alkonyat közötti holt időszak. A személyzetten kívül mást nem találtak ebben a hodályban. A berendezés drága és puritán, zöld élőfal, a székek ekrűszínű bőrkárpittal bevonva. A pincérnő leszedte az asztalról a terítéket, rögtön látta, hogy nem enni jöttek. Minden alkalmazott munkára volt fogva. Az egyik a csillárok égőit cserélte ki hunyorgó pirosra, a többiek piros színű műanyagba vont kocsisgertyákat tapasztottak a padlóra az asztalok köré. Halottak napján árulnak ilyen gertyákat a temetők bejáratánál. A helyiségben fűtöttek, de Éva egyre jobban fázott, kinézett az üvegfalon és egy sovány hattyút látott úszni a vízen, előtte hasára fordult karácsonyfa lebegett élettelenül. Éva portói bort rendelt, az alkoholtól várta, hogy felmelegítse. Fahéjas, gyömbéres íz, tűnt adventek, varakozó gyerekkor illata, és most, itt, a gambala thai gyökér elképzelt, csipős íze marta a nyelve hegyét. A portói sötétben izzott, mint a vénásan levett vér. Szűk szájú, magas pohárka alján kétgyűszűnyi aromás íz, amelyben kisebb hógolyónyi jégkocka fehérlett. Éva érezte, hamarosan beteg lesz, belebetegszik a hideg műterembe, vagy Clélia széthasadt méhviaszfüggönye kavarta fel annyira, hogy már be is lázasodott. Két hétig nyomni fogja az ágyat. De most még itt volt, látta a jelent meg az emlékeket, a három évvel ezelőtti portói folyópartot, a sziklabuckákra épült, kikötőbe futó szegények utcáját. Portóban jó bort akart inni, de csak lórét kapott mindenütt. A Duoro túlpartján, a horizont alján tömör, sötét füstfelhő tapadt az égre, és meg sem mozdult végig, míg ott voltak. Később tudták meg, olthatatlan tüzek fogták körbe a várost, mérgezték a levegőt, ezért fáj Eric feje, kedvetlenül vonszolta magát, semmi nem érdekelt. Éva a borospincékhez vezető rakparton depressziós, megviselt arcú árusnál látott egy pici tigriskagylómedálos ezüstláncot. A nyakék nagyon régen nem volt megtisztítva, szívébe markolt a közepén bevágott nyílású kagyló látványa, meg akarta venni. Alkudni nem lehetett, az ár többszöröse volt a hitvány portéka értékének, otthagyták a kiegészített nőt, a vulva formájú medált, de Éva utólag bánta, és még éveken át eszébe-eszébe jutott a zilált hajú nő, a rendetlen standja, a sok ócska kacatja.

Éva most szólt Cléliának, hogy haza akar menni, érezte is, hogy talán a szobrásznő dolgozni akar, míg be nem sötétedik. Hamarosan kiállításra nyílik, nyers bazaltkockákra sárga méhviaszsapkákat húzott, úgy látta, ezzel volt elfoglalva, mielőtt jöttek.

Clélia elvitte őket a metróállomásig. Lakótomb méretű élelmiszerbolt előtt szálltak ki, éppen felgyúltak a pláza nevének vörös neonfényei.

„J'ai vidé mon coeur dans le tien...” Beléd ürítettem a szívemet. Mindent odaadni... jobb lenne mégis inkább az aktusra gondolni... A vörös ceruzával kötáblára vésett

egyszerű mondat olyan, mint egy kinyilatkoztatás, valódi értelme talányos mégis. Nem kérdezte meg Cléliától, mi ez a mondat, így maradt a vörös színnél, a betűknél, a formák, a látvány keltette érzéseinél...

A műterembeli piros nagybetűk eszébe juttatták az első írás- és olvasásórákat. Piros postairón... Ma sem tud más szót a vastag belű, nem hatéves kezébe való, ormótlan ceruzára, amellyel írni tanították az iskolában. Mind a negyvenegy gyereknek fel kellett állnia, rajzolták a levegőbe a kerek o-kat. Később leülhettek, és piros színű postairóval újságpapírra, a behajtogatott sorokra kezdték kerekíte-

ni az o betűket. Csak jobbról balra kanyarodhatott a görbe vonal, két végüknek egymásba kellett futniuk, úgy, mint ha mindig is össze lettek volna forrva. Ha Éva lendületből körözött, az érkező piros vonal nem találkozott az indulóval: kifutott belőle vagy a karika hasába fűrődött. Éva betűi lebegtek a sor felett és kilógtak a margóból.

Beléd ürítettem a szívemet... Mindent odaadtam, mind az öt liter véretem, a szívdobbanásaimat, mindent, ami lüktet, pulzál bennem... minek is akkor a szív, ha már nem pumpál, nem érez, szívpörkölt lesz belőle Raymond várúr asztalán...

Gaál József: Fej (2019)